

Ons vermogen tot samenwerken als basis

De grote vraagstukken waar we voor staan, zoals de woningbouw-opgave, de energietransitie en klimaatadaptatie, laten zich niet één voor één oplossen. Het is essentieel deze opgaven te beschouwen in hun onderlinge samenhang en vanuit het besef dat samenwerking randvoorwaardelijk is voor oplossingen.

Klimaatadaptatie is geen vergezicht, maar een realiteit die ons nu al beïnvloedt. Overstromingen, hittegolven en andere extreme weersomstandigheden worden frequenter en intenser en hun impact laat zich steeds duidelijker voelen. Het KNMI bevestigt in de recent uitgebrachte klimaatscenario's dat er in Nederland nu al een toename is van extremen in hitte, droogte en neerslag. De scenario's geven aan welke gevolgen wij in Nederland nog meer kunnen verwachten als de uitstoot van broeikasgassen tot 2080 in het huidige tempo blijft toenemen.

Dit vraagt om keuzes: politiek, financieel-economisch en ruimtelijk. Keuzes die in samenwerking moeten worden gemaakt. Klimaatuitdagingen kennen immers geen grenzen. Ze overschrijden thematische grenzen, zoals die van de openbare ruimte, woningbouw en volksgezondheid. Maar ook organisatorische grenzen tussen gemeenten, provincies en private partijen. We zullen de komende jaren moeten beslissen welke functies we op welke plekken willen behouden, welke risico's we bereid zijn te nemen en welke kwaliteitsniveaus we willen handhaven. Deze zoektocht is complex en vereist alleen al om die reden samenwerking.

Samenwerking is altijd de kern en de kracht van de Nederlandse identiteit geweest. Het was ooit de drijvende kracht achter mijlpalen zoals de Deltawerken, maar ook achter de recentere Green Deals. Vandaag de dag kan de kracht van samenwerking opnieuw de sleutel zijn tot het smeden van veer-

krachtige oplossingen voor de uitdagingen die klimaatverandering met zich meebrengt.

Onderzoek en integrale aanpak

Het interdisciplinaire onderzoeksprogramma Red&Blue is hier een voorbeeld van. Hierin werken verschillende belanghebbenden multidisciplinair samen om de relatie tussen klimaatverandering, wonen en vastgoed te onderzoeken. Door risico's te evalueren, te werken aan mitigatie en adaptatie en te beginnen met een grondige analyse van de effecten van het veranderende klimaat, kunnen overheidsinstanties en particuliere partijen een cruciale rol spelen in het klimaatbestendig maken van onze fysieke omgeving. Dat zal soms pijnlijke keuzes vergen. En we zullen moeten accepteren dat maatregelen die voor een grote groep risicobeperkend werken voor een andere groep juist ongunstig kunnen zijn.

Op beleidsniveau wordt gewerkt aan de nieuwe Nota Ruimte. De contourennotitie die daarvoor onlangs verscheen, gaat nadrukkelijk in op de urgente keuzes op het gebied van energie, natuur, woningbouw, landbouw, economie en infrastructuur. Deze integrale aanpak geeft mijns inziens perspectief, omdat de grotere context voor ogen wordt gehouden én omdat het een breedgedragen beleid nastreeft dat voortkomt uit participatie.

Ruimte voor verandering

De uitdagingen zijn groot, maar onze positie is sterk: Nederland staat bekend om zijn stabiliteit, innovatie en vooruitziend vermogen. Laten we ruimte geven aan de noodzakelijke veranderingen en deze krachtig op gang brengen door onze krachten te bundelen. Over grenzen en domeinen heen. Want het gaat niet alleen om het beschermen van ons land, het gaat om het creëren van een duurzame toekomst voor ons allemaal. Zo kunnen we een erfenis van veerkracht en duurzaamheid achterlaten voor de volgende generaties. ■

Door **Judith Norbart**,
Directeur, IVBN